

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

מה נשמע?

שיעור נדיר בלשון הקודש

לב המטרה של מערכת השמע 'אוצרות ברסלב' היה מאז ומתמיד, להעביר את המסורת מפי זקני וחשובי ברסלב, דור דור ודורשינו.

הנה כי כן, בשורה מיוחדת מהווה כל הוספה של שיעור משיעוריו הבהירים של הר"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל, מגדולי מעתיקי השמועה ומעבירי המסורה בדור האחרון.

השבוע הוספנו למאגר השיעורים, בסיעתא דשמיא מופלגת, הקלטה נדירה של שיעור בספר הקדוש חיי מוה"ר, שנמסר על ידו בלשון הקודש!

לשמיעת השיעור, היכנסו למערכת בעברית, למדור שיהות ומאמרים, והקישו: 1-1.

שיעור זה מתווסף לסדרת השיעורים שלו באדיש, בספר חיי מוה"ר, הקיימת מכבר במערכת ומתחדשת מדי שבוע, לשמיעת השיעורים האלה, היכנסו למדור שיעורים בספרי רבנו והקישו: 1-4. בחור בשיעור הרצוי, ותרוו נחת ועונג עליא.

על כנאו לא ישב זר

קונטרס חדש מלא ישן, העוסק בענייני יסודיים ומהותיים בחסידות ברסלב, כמו: כיצד פועל הצדיק בעולם לאחר הסתלקותו? מה המשמעות העמוקה של הכרות רבינו הקדוש 'איש שלי' וקודקד עד ביאת המשיח? ומהו בעצם סוד קיומה של חסידות ברסלב זה למעלה ממאתיים שנה באופן מופלא ועל טבעי?

הקונטרס מכיל לקט נבחר מדברי מוהר"ת ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, שהם בבחינת 'תורה שבעל פה' - על עניין ההתקשרות לצדיק.

הפצה ראשית: הוצאת לשון צדיק טל: 050-4105499

מחצית השקל - חצי עזות וחצי בושה

איך מברחים כלב עז פנים הנובח בקול רעש גדול? רק עם עזות! אם תראה לו חולשה, וכל שכן אם תרים רגליך לברוח - רק תוסיף לו אומץ ועזות. אך אם תהיה אמיץ, ותחגור מתניך בעזות לעמוד נגדו, תערער את בטחונו העצמי המופזר, ויעובך לנפשך...

המסקנה המתבקשת מכך היא: הדרך להדוף את כל העומדים נגדנו ומפריעים לנו לעבוד את ה' בחיות ושמחה - היא אך ורק עזות דקדושה!

כוחו של יצר הרע העומד נגדנו אינו אלא הפגנת כוח; הוא יודע לשחק את החזק ולעשות רושם כאילו העסק ממילא אבוד. אך מי שיש לו שכל, ויודע שמדובר כאן רק בהצגה, מסלק את הפחד ויוצא נגדו בעזות מצח.

גם אם הוא בא בטיעונים משכנעים לכאורה: "איך אתה רוצה להתפלל בכוונה והתלהבות, והלא בשעה הקודמת עשית כך וכך?!"

גם אם הוא בא בטיעונים לנבחותיו המשכנעות, רק להעזי פנים ולהמשיך הלאה בעבודת ה', כאילו לא אירע דבר.

והלא כך העיד רבינו הקדוש על עצמו: "כמו שאתם רואים אותי - רצוני לומר שבדואי אתם מחזיקים אותי לצדיק גמור - אף על פי כן, אם הייתי עובר חס ושולם עבירה גדולה ביותר, אף על פי כן לא היתה העבירה משלכת אותי כלל, רק הייתי אחר העבירה איש כשר כמו קודם; רק אחר כך הייתי עושה תשובה" (חיי מוה"ר, תנז).

עזות, עזות, ושוב עזות - רק כך מברחים את היצר הרע.

יהודי בטבעו הינו ביישן, "ומי שאין לו בושת פנים, בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני" (נדרים כ"ע"א). גם גן העדן מיועד לביישנים, והגיהנםם - לעזי פנים. "עז פנים לגיהנםם, ובושת פנים לגן עדן" (אבות ה', ט). אך מאידך חייבים להיות עז כנמר.

שכן אי אפשר לעמוד נגד כל המניעות והבלבולים, רק עם מנה הגונה של עזות וחוצפה קדושה. כי "כשם שמי שהוא עז פנים אין לו חלק בתורה... כמו כן מי שהוא איש שפל ונבזה ואין בו שום עזות דקדושה, אין לו גם כן חלק בתורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה

'מפני מה ניתנה תורה לישראל - מפני שהן עזין'" (ליקוטי מוה"ר, קמז).

מהו אם כן המינון המדויק? כמה בושה וכמה עזות צריכים? - 'מחצית השקל'. 'כי יש בזה משקל גדול, כי צריכין להיות עניו בתכלית הענווה, להיות אֵין ממש, בלי שום טעות ופניה כלל. ואף על פי כן, יהיה חזק ואמיץ מאד, ולבלי להניח להפיל את עצמו בשום דבר... בבחינת 'מחצית השקל', כי הוא משקל גדול, כמו המשקל שעומד במחציתו ובאמצעו, שאין יכולין להכריע לכאן ולכאן" (ליקוטי הלכות, תפלין ו, כד).

על כך גם הוזהרנו: "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" - העשיר אשר דרכו להיות עז (ככתוב "עשיר יענה עזות") לא ירבה בעזותו, להתרברב ולהתגאות. אך מאידך גם הדל, לא ימעט את עצמו יותר מדי, ליפול לענווה פסולה ורכוכיות מיותרת (שם).

"ועל כן באמת נתקשה משה על השקלים, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא זה יתנו". כי היה קשה לו מאד, איך יכולין לְזַכּוֹת את כל ישראל לבוא לזה, להיות ענווים באמת בתכלית, ואף על פי כן יהיה כל אחד חזק ואמיץ מאד בעזות דקדושה כראוי?" (שם).

הצדיק נתון לנו את המינון המדויק של הבושה והעזות: מצד אחד הוא מלמד אותנו להתבייש - ואף להאדים מבושה - לפני הבורא יתברך שמו, לא רק בעת עבירה, אלא גם "כשרוצין לעשות איזה מצוה, ראוי שיהיה לו גם כן בושה גדולה... כשיסתכל על עצמו ויראה שהוא רחוק מאד מהשם יתברך, ואין לו שום זכות שיזכה לעשות מצוה. ואם היה להאדם בושה, היה מתבייש אפילו ליקח המאכל, להושיטו לפיו, מאחר שאין לו שום זכות שיהיה לו אוכל" (ליקוטי מוה"ר ח"ב, עב).

ומאידך הוא מדרוך אותנו "להעזי פניו נגד השם יתברך, לבקש מלפניו על כל מה שצריך, ואפילו לעשות נסים ונפלאות. כי אי אפשר לעמוד להתפלל לפני השם יתברך, כי אם על ידי עזות. כי כל חד לפום מה דמשער בליביה את גדולת הבורא יתברך, ורואה פחיתותו וגריעותו, איך היה יכול לעמוד ולהתפלל לפניו. על כן, בשעת התפילה צריך האדם לסלק את הבושה ויעזי פניו לבקש מהשם יתברך כל מה שצריך" (ליקוטי עזות, תפילה, לו).

חוק. הלימוד היומי

יום	יום שבט	ליקוטי מוה"ר	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	כט	מד.	ה"ה	ה"ב	שבת
א	ל	מד:	כה	רא רב	קכט
ב	א	מה.	כו	רג רד	קל
ג	ב	מה:	כז	רה רו	קלב
ד	ג	מו.	כח	ז רח	קלג
ה	ד	מו:	כט	רט רי	קלד
ו	ה	מו.	ל	ריא ריב	קלה

אוצרות ברסלב

י"ל ע"י 'אוצרות ברסלב'
ת.ד. 50617 בית שמש
טל, במשרד: 02-9993338
פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 718-8552121 (1)
מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנויים ובתי כנסת: 052-7649775
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אנשין natananshin@gmail.com
מפיץ: נוחעם א. ברזעקי

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשיעה הי"ו, הר"ר נפתלי ברגר הי"ו, הר"ר מרדכי גוטליב הי"ו, הר"ר יצחק גרינולד הי"ו, הר"ר אוריאל זכריה הי"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס הי"ו, הר"ר משה ליכטער הי"ו, הר"ר נפתלי שטיצער הי"ו, בחסות "עילית דפוס" והברת "נקודות"

כשעמלק מגי'ס את השכל...

וחכם, ואפילו אם יש לו מעשים טובים. כי אל התכלית הנצחי שהוא השגת אלקות, אי אפשר לבוא, כי אם על ידי צדיקי אמת ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם" (ליקוטי הלכות, בשר בחלב ה, ז).

אך יש מי שעומד מנגד. קוראים לו 'עמלק'. הוא מעוניין להפוך את השכל לכלי שרת עבורו; לא להשיג השגות אלקות, אלא להשיג הרבה כסף, ואם אפשר – גם אוכל טוב...

וכשהשכל נופל בידיו; כשהשכל התחתון, תחת אשר יהנה בתורת הצדיק וישיג את השכל העליון, הוא מתעסק בשטויות וחכמות חיצוניות – מה קורה?

נשמעת זעקה קורעת לב!

"ומי יכול לסבול את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות המלכות, בחינות החכמה תתאה, ביניהם, חס ושלום. בבחינות זעקת מושל בכסילים!" מי יכול לסבול? – שואל / זועק רבינו...

אכן, אסור לנו לכבוש את זעקתה, רק לתת לה פורקן בשדות ובערות!

את הזעקה הזאת עלינו להשמיע בימים אלו שלפני פורים; את זעקתה של החכמה תתאה, זעקתו של השכל הטורד בכל הדברים הקטנוניים והשוליים, רק לא בהשגות אלקות.

כי זאת למודעי: השגות אלקות אשר עליהן אנו שחים, אין עניינם ידיעת מושגים מתורת הנגלה או הנסתר, אלא על האור האלקי אשר הצדיק מעביר לנו דרך תורתו / לבושיו.

"ואפילו מי שיש לו שכל גדול, והוא חריף ולמדן גדול בתורה, בחריפות ובקיאיות בש"ס ופוסקים, ואפילו אם יש לו יד בחכמת הקבלה, בספרי הזוהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל – כל זמן שלא יזכך עצמו מזוהמת הנחש ולא שבר עדיין לגמרי תאוות גופו וחומר, ויש לו עדיין איזה אחיזה ושמץ דבר מתאוות הגוף והבלי עולם הזה – בוודאי עדיין אין שכלו שלם, ואסור לו להיכנס בחכמת השגת אלקותו יתברך כלל, כי יוכל להיכשל מאד וליפול, חס ושלום, רחמנא ליצלן. וצריך להתחזק רק באמונה ולהשליך שכלו לגמרי, ולסמוך רק על אבותינו הקדושים ועל הצדיקים האמתיים אשר כפו את יצרם ושברו את החומר לגמרי, כי רק הם זכו להשגת אלקותו יתברך בתכלית השלימות" (ליקוטי הלכות, גילוח ג, ח).

גם 'תלמיד חכם', יכול להיחשב לפעמים כ'עם הארץ' בהשגות אלקות, שכן 'עיקר שם 'תלמידי חכמים' הוא מי שמקורב להחכם והצדיק האמת, כי על שם זה נקרא תלמיד חכם, שהוא תלמיד של החכם, שהוא הצדיק האמת. ולהיפך, עם הארץ נקרא מי שלא שימש תלמידי חכמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי כשאנו מקורב להחכם והצדיק האמת, הוא בכלל עם הארץ, כי אין לו כח לקבל חכמה שהוא השגת אלקות, אפילו אם הוא למדן

"השגות אלקות, אי אפשר להשיג כי אם על ידי צמצומים רבים. מעילה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון... צריך לזה רבי גדול מאד מאד, שיוכל להסביר שכל גדול כזה, על ידי השכל התחתון, כדי שיוכלו הקטנים להבינו". (ליקוטי מוהר"ן ח"א, ל)

השכל, אינו אלא כלי שרת להשיג ולקבל לתוכו השגות עליונות, 'השגות אלקות'. ולכן גם נקרא שכלנו 'שכל תחתון', 'חכמה תתאה', לעומת ההשגות האלקיות המכוננות בשם 'שכל עליון', 'חכמה עילאה'.

אך כדי שהשכל התחתון יוכל להכיל את השכל העליון, הגדול ממנו עד אין-סוף, אין אפשרות אחרת אלא להתקרב לצדיק האמת, היודע לצמצם ולהלביש את ההשגות האלקיות הגבוהות ביותר, בלבוש של תורות שיחות ומעשיות, המובנות לכל.

"וכאשר שמענו מפיו הקדוש זכרוננו לברכה, שפעם אחת אמר, שהתורה שהוא מגלה, היא נמוכה אלפים ורבות מדרגות, מכפי מה שהשיגה במקומה העליון. והן הן גבורותיו, הן הן נוראותיו, אשר השיגה יד שכלו הקדוש הרם ונישא, להלביש ולהוריד דברים גבוהים ונוראים כאלה, דברים קדושים ודקים ורוחניים מאד – להלבישם בלבושים רבים וצמצומים, עד אשר יהיו דברים השווים לכל נפש. להודיע לבני האדם גבורותיו יתברך, לגלות עצות ודרכים ונתיבות להגיע לעבודתו יתברך באמת, למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד" (הקדמת ליקוטי מוהר"ן).

נעקבות הדורות בחסידות

דורות

ר' אפרים גלבנדורף

את שיעוריו ולהתפלל עם הנץ החמה. אך יותר מכל, זוכרים רבים את שמחתו וחודותו שלא עזבו אותו בכל הזמנים.

לעתים מזומנות ניתן היה לראותו במירון, בצילו של רשב"י זיע"א, שם אף קנה לו חזקה בחדר הגדול שקיבל את השם 'חדר חסידי ברסלב'.

כל ימיו היה שמח ומשמח את חבריו. גם בתקופה האחרונה, כשסבל מכאובים, היה מחזק את עצמו ואף את האחרים כשהוא אומר: "הרבי אמר שצריך לרקוד"... גם בימיו האחרונים, כששהה בביתו, יקד בו הרצון לצאת בריקוד ולנסוע שוב למירון ולאומן, מקום חיית נפשו. ביום ראשון, כ"ח שבט תשס"ב, נפטר לעולמו.

וערגו: להגיע לציון רבינו הקדוש באומן. הוא היה מבין הראשונים ששברו את מסך הברזל ועלו להשתטח בדביקות ובעגעועים במקום מנוחתו של רבינו הקדוש, כשהקמוניסטים עדיין שולטים בעוו. מספר פעמים זכה להגיע לציון, בשנים תשי"ג, תשכ"ז ותשל"ג.

מאוחר יותר, עלה בחזרה להתגורר בארץ הקודש. בתקופה הראשונה התגורר בתל-אביב, שם זכה לארח בביתו את החסיד הדגול רבי אפרים צבי קראקובסקי מפשדברו המכונה ר' אפרים, מחבר הספר 'עונג שבת'.

תקופה מסוימת התגורר ר' אפרים לביתו, ובאותם ימים היתה לו הזכות לשהות הרבה במחיצתו של אותו צדיק וקדוש שמוחו ולבו היו מבעיתים בתורה ובדביקות הבורא, וכל הליכותיו היו בתכלית התמימות והשפלות. שנים רבות לאחר מכן, היה ר' אפרים גלבנדורף מזכיר את זכירתו זו ומתענג עליה עונג רב.

ר' אפרים דגן התחבב על כל מכריו. איש חסד מופלג היה, עד סוף ימיו היה מכתת רגליו ואוסף כסף לצדקה, כשהוא נהנה מכך שהנותנים סבורים שהכספים הולכים לכיסו הפרטי... רק לאחר פטירתו, החלו אנשים לספר בזה אחר זה, כי ר' אפרים היה נותן להם מדי פעם סכומים נכבדים ביותר, אם לפני נישואי אחד מילדיהם, או כאשר הבחין כי הם שרויים במצוקה ובדוחק.

במשך שנים ארוכות היה משכים טרם עלות השחר ללמוד

ר' אפרים דוד יהודה גלבנדורף, משרידי חסידי ברסלב בפולין, נולד בי"ח שבט תרע"ה בוורשה בירת פולין, לאביו החסיד ר' חיים זאב הי"ד שהיה מיקירי אנ"ש בעיר.

ר' חיים זאב שימש כנבאי מסור בבית החסידים הברסלבי הראשון בוורשה, ברחוב דז'לנה, שהיה בן שלושה חדרים קטנים, ומאוחר יותר, ברחוב נובוליפיה 28 שם רכשו חסידי ברסלב בנין גדול ונאה שזכה בפי יהודי העיר לכינוי דער "אומאנער בית מדרש" (בית המדרש האומני), ואשר ממנו יצאה תורתו של רבינו והאירה על פני הסביבה כולה.

הנער אפרים, למד בצעירותו בשטיבל של חסידי גור בוורשה. בהגיעו לגיל 13, נערכה חגיגת בר המצוה שלו בביתו של החסיד הנלהב ר' אהרן לייב ציגלמן הי"ד, שהיה מיווד עם אביו, בהשתתפות אנ"ש דוורשה ששמחו בשמחת הנער המצטרף לגיונו של הרבי הקדוש.

ר' אפרים עלה כנער לצעיר לארץ ישראל, עוד לפני פרוץ השואה האיומה. וכך, באורח נס, נותר שריד יחיד מכל משפחתו הענפה שנספתה על קידוש שמו יתברך, יחד עם ששת המליונים, ובתוכם אלפי חסידי ברסלב, ה' יקום דמם.

בארץ ישראל הקים את ביתו, ולאחר מכן היגר לאמריקה לצורך פרנסתו, שם עסק בגמילות חסדים והפך את ביתו למקום הכנסת אורחים, ואירח בשמחה וברוחב לב את הבאים מארץ הקודש.

בשל היותו אורח אמריקאי, זכה למה שרבים השתוקקו

נקודה

יש עובדי ה' שמשמייים לא מראים להם שום הישג רוחני, אלא רק לאחר הפטירה.

(עפ"י שיחות הר"ן, רמד)

הספר שחולל מהפך

שבמחנה הצבאי, והבטיח לעצמו כי כשיקום משנתו יכניס אותו לשם.

אבל השינה הלכה והתרחקה ממנו... בשום אופן הוא לא הצליח להרדם, המחשבה שהוא צריך לקחת את הספר ולהחזירו עכשיו לבית הכנסת לא נתנה לו מנוח. בסופו של דבר מצא את עצמו החייל צועד באמצע הלילה עם הספר בידו, נכנס בפעם הראשונה בחייו לבית כנסת, ומניח את הספר על השולחן.

אבל על השולחן היה גם סידור תפילה - - -

הוא עצמו לא הבין מה קורה לו, כמו כח מסתורי כבש אותו ולראשונה בחייו הוא פתח את הסידור והתחיל להגיד "מוודה אני" וברכות השחר, כשהוא עצמו אינו מאמין למה שהוא עושה ולאן זה מוליך אותו.

בימים הקרובים הפך לאורה קבוע בבית הכנסת, הסידור והספרים הקדושים משכו אותו ככחלי קסם, אט אט החל להבין שטמונו כאן משהו והתחיל לחפש את היהדות הפנימית והמקורית, לא היהדות הפשוטה וההססנית שפגש בבית הכנסת הצבאי.

לא ארכו הימים והוא החל להניח תפילין ולשמור תורה ומצוות, עד שהפך ליהודי ירא וחרד המקפיד על קלה כבחמורה.

כל זה כתוצאה מספר אחד של רבינו הקדוש, שהופץ על ידי מי שהופץ, ובכח הצדיק העוסק להחזיר בתשובה כל יהודי באשר הוא, התגלגל הספר לאן שהתגלגל ומשם חילץ נפש מישראל והכניס אותה לחיים של תורה וקדושה.

הסוכן סיים את סיפורו: "כעת אתה מבין מדוע אני משכנע אותך שתשאיר את הספר במאגר הממוחשב? וכי לא כדאי שעוד אלפי ורבבות יהודים ייחשפו לספר כזה העשוי לחולל בהם מהפך?!"

ספר אחד פחות, אולם לאחר שפתח את הספר וראה על דף השער שמדובר בספר העוסק בתורת רבי נחמן מברסלב, החליט לחזור בו ולבקש רשות להשאיר אותו.

כעת התחדדה התמיהה שבעתיים, כיצד אברך ליטאי מן השורה מנסה לשכנע חסיד ברסלב שישכים להכניס ספר של ברסלב למאגר ממוחשב?!

האברך פתח את סגור ליבו וגילה כי בעצם הוא חב את כל חייו הרוחניים לרבינו הקדוש, ובעצם לאחד מספריו המופצים ביותר ואשר חלק הארי מהמקורבים לברסלב התקרבו על ידו; הלא הוא הספר הקדוש "השתפכות הנפש".

מתברר כי האברך, שהוא כיום תלמיד חכם מושכמו ומעלה, נולד להורים חילוניים למהדרין, ללא שום מושג וידיעה מינימלית על יהדות. כתוצאה מכך גדל כחילוני גמור ומרוחק ששום דבר יהודי ותורני לא דיבר אליו כלל וכלל, וכך גם התגייס לצבא כשמעודו לא ביקר, ולו פעם בודדת, בבית כנסת כלשהו.

לילה אחד, בתוך האוהל הצבאי, בטרם פנה לישון, הוא מוצא ליד מיטתו ספר קטן בשם "השתפכות הנפש". הוא התחיל לעלעל בו ולא הבין דבר חוץ מהמילה 'ברסלב' שראה על השער ומשום מה נחקקה בלבו. לפי "השגתו" הבין שמקומו של הספר בבית הכנסת

י. הוא חסיד ברסלב נודע, שזכה להדפיס בפאר והדר אחד מספרי רבינו המפורסמים. דם ויזע השקיע במושך תקופה ארוכה, עד שזכה לראות את הספר עולה על מכבש הדפוס ועושה את דרכו להמוני בית ישראל המשתוקקים להגות בו.

ביום מן הימים גילה מיודענו, כי במאגר ספרים ממוחשב ידוע, מופיע הספר שהוא הוציא לאור, ללא ידיעתו וכמובן ללא רשות מצדו. אמנם אין בכך קריאת תגר על זכויותיו בספר, בעלי המאגר אף נוקטים באמצעים מתוחכמים כדי למנוע ניצול לרעה של הספרים שברשותם, אולם עבור י. לא נעם הדבר ועל אתר הוא התקשר לאחד הסוכנים של מאגר הספרים, וביקש ממנו במפגיע כי ימהר להסיר את הספר מהמאגר.

הסוכן, יהודי ירא שמים, בוגר אחת הישיבות הליטאיות, הסכים מיד לבקשתו; הוא רשם את שם הספר והבטיח להסיר אותו בהקדם האפשרי. לא עברה דקה אחת והנה מצלצל הטלפון בביתו של י. על הקו אותו סוכן, כשהפעם הוא מנסה לשכנע את י. שיתן את רשותו להשאיר את הספר בתוך המאגר.

הדבר נראה מוזר במקצת; קודם לכן הוא הסכים למחוק את הספר ללא דיחוי, ומיד לאחר מכן הוא מנסה לשכנע להשאירו במאגר. לשאלתו של י. ענה הסוכן, כי אמנם בתחילה הוא חשב כי למאגר ענק שכזה לא יזיק

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

שאלה: מדוע רבינו"ל ומוהרנ"ת כשהיו בא"י לא הגיעו לירושלים?

תשובת הר"ר אהרן יוסף קעניג:

לפני שאדון בדבר, אביא את לשון מוהרנ"ת בספר "חיי מוהר"ן" וזו לשונו: "כי אין שום אדם יודע כוננת נסיעותיו הקדושות". כך שלא באנו להסביר את הסיבה לכך, אלא לדון בדבר.

באופן כללי ניתן לומר, כי עד שנת תק"צ היו חיי האשכנזים בירושלים נתונים בסכנה, וזאת בשל החוב שהותירה חבורת רבי יהודה החסיד, כאשר המושל הטילו על כל מי מבני אשכנז שהגיע לירושלים.

אך למעשה ידוע כי גם האריז"ל, אף שהגיע סמוך לירושלים, לא נכנס לירושלים, אף שהסיבה דלעיל לא היתה קיימת. תלמידו רבי חיים ויטאל שכן היה בירושלים, הוכרח לבסוף לחזור לדמשק. ישנם עוד צדיקים ידועים שגלו מירושלים, כגון החיד"א. כך שיתכן שהיתה סיבה רוחנית שגרמה לכך.

ידוע גם שאפילו תלמידי מוהרנ"ת, על אף שביקרו בירושלים, לא קבעו בה את ישיבתם, עד דורו של רבי אברהם ב"ר נחמן, שעליו נרמז "ודור רביעי [מרב"ז] ישובו הנה". הם היו ההתחלה למגורי חסידי ברסלב בירושלים.

ישנה אמרה חסידית הנותנת השקפה על המשמעות הפנימית של ירושלים. את האמרה מביא ה"פרי מגדים" באו"ח תקס"א, א, וזו לשונו: "שמעתי מא"א ז"ל שאמר, כמדומה בשם החסיד רבי גרשון קיטובר ז"ל שבא לירושלים וראה בשלוותה עמים יושבים בה, ובכה ואמר, שזה שאומרים 'בראותי כל עיר (ירושלים של מטה) על תלה בנויה ועיר ה' (ירושלים של מעלה) מושפלת'. מובן מדבריו, כי המושג ירושלים לא התייחס לעצם המקום בירושלים, אלא לרוחניות של ירושלים. ואכן רבי גרשון קיטובר התגורר בחברון.

לחידודא

חידה מס' 137

מתי ראה מוהרנ"ת לראשונה את רשימת עשרת מזמורי התיקון הכללי?

הפתרון לחידה מספר 136

מי מתלמידי רבינו היה מגיע אליו בשבתות יתרו ואתחנן?

- זקן תלמידי רבינו - המגיד מטירהוביצה. (שיש"ק ג, רכו)

זכה בהגרלה לחידה מס' 135

חיים שמעון אטינגר, בית שמש

בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לעשות את "מאמר מרדכי"

הרב עופר ארי

"קליפת העמלק" הוא שורש כל המידות הרעות. אבל המלחמה העיקרית איתו היא במחשבות, בחכמות, שזה עיקר השורש שלו. כדי להבין איך מתמודדים איתו, הבה נתבונן בסדר התמודדות שהיו לעם ישראל מול עמלק, אשר יש בהן מנחה משותף.

שלוש פעמים עם ישראל התמודד עם עמלק: בימי משה ששלח את יהושע להלחם בהם; הפעם השנייה זה היה בפורים על ידי המן, והאחרונה היא בעיקבתא דמשיחא, בימינו אלה, כאשר כל המפגשים הראשונים עם עמלק מהווים רק הכנה למפגש הקשה והאחרון הזה.

משה אמר ליהושע: "צא הילחם בעמלק מחר"; מהיכן הוא צריך לצאת? – עם ישראל היה מוקף בענני כבוד, שם שרתה השכינה, ושם לא היתה שום שליטה לעמלק. לכן אמר משה ליהושע לצאת משם כדי להכניע את עמלק שבחזון. מניין שאב יהושע את הכוח להלחם בעמלק? התשובה בדברי משה שאמר לו: "אנכי נצב על ראש הגבעה ומטה האלוקים ביד". ממשה מקבלים את הכוח.

כך בפורים, כאשר אסתר נכנסה לבית אחשוורוש ועל ידי זה הכניעה את המן-עמלק, שכל כוחה לעמוד בנסיונות הנוראים היה בכוח זה שקיימה את מאמר מרדכי – לקיים את עצות הצדיק.

"מרדכי מתהלך כל יום בחצר בית הנשים לדעת שלום אסתר ומה יעשה בה". למה היה עליו להגיע בכל יום לחצר בית הנשים? – הוא הגיע כדי להכניס בה את הדעת איך להחזיק מעמד.

כך גם היום, העצה היא לקיים את "מאמר מרדכי", שכן על ידי העצות שהצדיק מגלה יוצאים מכל הנפילות.

גילוי מיוחד יש בהושטת השרביט. כאשר אסתר נכנסה למלך בלי שנקראה, הרי זה בא לגלות לנו כמה השגחה נמצאת בכל מקום. אפילו בתוך ארמון הטומאה. גם שם מתגלה ה' יתברך. אומר רבי נתן, על אף שיהודי נפל לאן שנפל, הקליפות אינן יכולות לגעת בו, אין להן שום אחיזה בו, וצריך תמיד ליכור שהשרביט תמיד מושט, כדי להציל אותו.

טומאת עמלק נמשכת מאז שהאדם הראשון חטא, כמו שנרמז בפסוק "המן העין". מהות החטא היתה ההתגלות של הנחש בכל הכוח שלו, והגאולה תבוא רק כשהכל ידעו שאין כלום בשקר של עמלק, והנחש יתברר כהבל תעתועים.

כל אדם צריך לעבור את ההתמודדות עם עמלק. כל נשמה לפי השורש שלה בחטא הקדמון, כך היא צריכה לעבור. וכל התקיון הוא להכניע את הנחש ולגלות שכולו שקר גמור, וזאת על ידי האור של הצדיק שנותן לאדם להתבונן כמה אפסיות העולם הזה, כמה תענוג אמיתי יש בתפילה ובדביקות בה' יתברך.

התענוג הגדול ביותר זה לדבר עם ה'. זה נותן אור וחיות לנשמה. אדם שטעם את טעמה של התבודדות, לא רוצה כלום, רק את קרבת ה'.

(מסובך מתוך שיחתו של הרב עופר ארי. ניתן להאזין לשיעור המלא במסגרת השמע של 'אוצרות ברסלב' 02-9950000, עברית, ענני דיוטא, ואח"כ 1-6-2)

מאורות

צוהר לפרשה השבוע

תפילה במקום תרופות

תפילה בכוונה מביאה רפואה, שכן את כל הכוחות שבעולם, כולל כוחות הרפואה שבעשבים, מקבלים דרך המזלות, כפי שלמדנו חז"ל: "שאיין לך כל עשב ועשב שאין לו כוכב ומזל שמורה אותו ואומר לו גדל" (בראשית רבה ז), והמזלות מקבלים את כוחם ממלאכים ומשרים עליונים וכן הלאה. עד שורש כל הבריאה, שהוא "דבר ה'", ככתוב: "בדבר ה' שמים נעשו" (תהלים לג.ו).

לכן, מי שמתפלל כראוי ודבק בכל לבו לתפילה, שהיא בעצם שיחה בינו לבין קונו, זוכה שדיבוריו יהיה כניכול בבחינת "דבר ה'" – כפי שאנחנו מבקשים: "ה' שפתי תפתח" וכמו שכתוב: "ואשים דברי בפיק" (ישעיהו כא.טז).

שהרי כך מבואר בשולחן ערוך (או"ח צה. א), שתפילתם של חסידים קרובה למעלת הנבואה – שהיא דבר ה', שורש השפע והחיות – כך שהם יכולים להוריד בתפילתם שפע כוחות הנוחזים להם – שבדרך כלל נמצאים רק בתרופות ובסמי מרפא נדירים – ולהכניס בתוך לחם ומים פשוטים. שכן כאשר אוחזים בשורש הכוחות, ניתן להוריד אותם לכל מקום רצוי.

זה שנאמר: "ישלח דברו וירפאם" – כשזוכים שהרפואה היא על ידי תפילה – דבר ה' – כי אז "וימלט משחיתותם" (תהלים ק.ט) – אין זקוקים לרפואת העשבים – השחות.

כך מתפרש הפסוק: "עובדתם את ה' אלוהיכם" – עבודה זו תפילה (בבא קמא צב) – ואזי "וברך את לחמך ואת מימך", שבזכות התפילה השלימה כל כוחות הרפואה יכנסו בתוך הלחם והמים – "ההסירותי מחלה מקרבך" (שמות כג.כה).

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב א)

כ"א אדר בליז'נסק
ההרשמה בעיצומה!
זד"ק צדיקים
02-5410100
www.zadikintours.com

החלה ההרשמה לתאריך א' ניסן
החל מ- \$470 נרטיס בלבד
נתיבים טורס
02-633-8444

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן מוקד הישועות 1-800-81-81-81
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים											
<p>ירושלים הר"ר מתתיהו חשין הר"ר תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן נפתלי צבי שיחי'</p>	<p>בני ברק - ירושלים הר"ר נתן חוב קומר הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שתיחה'</p>	<p>ירושלים הר"ר צבי גרנולד הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הבר-מצוה לנכדו הבכור נחמן יהונתן בן לחתנו הר"ר שמואל דייטש הר"ר</p>	<p>ירושלים - בני ברק הר"ר אהרן פרקש הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הבן-מצוה לבנו ישראל בן לחתנו זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר אליעזר פנחס הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p>	<p>ירושלים הר"ר אהרן פרקש הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p>	<p>ירושלים הר"ר שלמה יצחק שפירא הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p>	<p>ירושלים הר"ר חיים חבינפלד הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p>	<p>ירושלים הר"ר נתן חוב קומר הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן נפתלי צבי שיחי'</p>	<p>ירושלים הר"ר צבי גרנולד הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הבר-מצוה לנכדו הבכור נחמן יהונתן בן לחתנו הר"ר שמואל דייטש הר"ר</p>	<p>ירושלים הר"ר אהרן פרקש הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הבן-מצוה לבנו ישראל בן לחתנו זכות ההפצה ויחסי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר אליעזר פנחס הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p>

ליזענסק תשע"ג עם המקצוענים בסטנדרט שירות אירופאי
מסלולים לליזענסק החל מ-600 \$ • מסלול מהיר 24 שעות • מסלול ארוך מסע שורשים פולין-אוקראינה
רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80